Laurent Leygue: ?La identitat catalana a la Catalunya del Nord existeix, però és massa folkloritzada?

Catalunya Nord | 21-01-2020 | 21:15

Laurent Leygue Batlle d'Estavar

L?alcalde d?Estavar, Laurent Leygue, va ser un dels batlles pioners a l?hora de col·locar el rètol ?Pays Catalan? a l?entrada del seu poble, una comuna amb pràcticament mig miler d?habitants de l?Alta Cerdanya. Explica que la raó principal és per destacar el territori d?Occitània: ?Geogràficament i històricament això és la Catalunya del Nord, no és Occitània?, puntualitza Leygue, qui treballa com a professor de català a l?Institut de Font-Romeu.

Com es viu la situació política catalana a la Catalunya del Nord?

Laurent Leygue. Es viu amb interès i amb preocupació, per diverses raons. Per un costat, sabem de les influències que la Catalunya del Sud pot tenir a la Catalunya del Nord, sobretot des de l?àmbit turístic i especialment aquí a la Cerdanya, que vivim en gran manera del turisme dels barcelonins. És per això que tot el que passa a la Catalunya del Sud ens interessa perquè hi ha una incidència.

Des d?un punt de vista més subjectiu, una major part dels que tenen un caire més catalanista entenen exactament el que passa a Catalunya, tot i que cal comprendre que hi ha molta gent, la majoria, que no és catalana ni catalanòfona. És a dir, aquí hi ha una barreja de molta gent: des dels turistes catalans fins a la gent que ve del nord de França, que no hi vol entendre res en aquest assumpte, o, fins i tot, immigrants espanyols. Més del 60% de la població no és catalana, i això fa que pugui haver-hi unes diferències d?interpretació pel que fa a la Catalunya del Sud, tot i que de forma general sí que hi ha un interès pel què passa a l?altre costat de la frontera. Sobretot en el fet que no s?hagi acceptat el referèndum o, almenys, la legalitat del vot de l?1 d?octubre. La majoria de persones, aquí, està d?acord amb el fet que es pugui donar a la gent l?oportunitat de votar ?sí? o ?no?, siguin independentistes o constitucionalistes.

Hi ha una condemna general de la repressió de l?estat contra el dret a decidir dels catalans?

L. L. No hi ha una condemna general, però sí que hi ha una condemna de la major part dels alcaldes de la Catalunya del Nord. Jo mateix vaig formar part des del principi del grup de batlles que vam donar suport a la Catalunya del Sud, amb una condemna als empresonaments i a favor de les llibertats i de la democràcia. Ara bé, el marge de maniobra és molt curt, perquè les nostres competències no ens permeten posar-nos dins la política de la Catalunya del Sud, que per França

forma part d?Espanya i, per tant, és considerat un país estranger.

Com que tenim molts lligams amb els alcaldes de la Catalunya del Sud, sobretot els alcaldes fronterers, és clar que hi ha una presa de consciència i una no acceptació d?aquesta situació. A banda d?això, la majoria dels polítics, d?esquerra fins a dreta, han denunciat aquest context, fins i tot l?extrema dreta, però no sé fins a quin punt era un discurs electoralista o no, el seu. Pel que fa als diputats, no han pogut fer moltes coses a París perquè ja sabem que hi ha un posicionament del govern francès on es prioritza el diàleg amb Espanya, primer, i després es mira el que passa a Catalunya. França no té res a veure amb Espanya: és un país molt jacobí i no té la mateixa història. És per això que la Catalunya del Nord i la Catalunya del Sud mai podran estar al mateix nivell pel que fa a l?independentisme, almenys ni a curt ni a mitjà termini, perquè aquí vam tenir una Revolució Francesa que ho va arrasar tot fa dos-cents anys. A partir d?aquell fet, la Catalunya del Nord va ser un lloc molt pobre i rural, i la majoria de joves durant els anys cinquanta i seixanta van marxar cap a París per trobar feina.

L'any 2016 Estavar es va afegir a la campanya 'Pays Catalan' posant el cartell a l'entrada de la població. Per què?

L. L. Sí, com a alcalde vaig ser un dels primers a posar el rètol de ?Pays Catalan? per diverses raons. Primer de tot, perquè penso que de tots els batlles de la Catalunya del Nord soc el millor posicionat perquè soc occità. Vaig néixer al nord de Tolosa, tota la meva família és occitana i de petit parlava occità, però vaig aprendre el català mentre estudiava a la universitat. Sé molt bé el que és ser occità i el que és ser català, i cada vegada que veig publicitats turístiques localitzant el territori només com a Occitània no hi estic d?acord, ho sento. Geogràficament i històricament això és la Catalunya del Nord, no és Occitània.

He sigut un dels que va defensar la fusió de les dues antigues regions, el Llenguadoc-Rosselló i Migdia-Pirineus, perquè pensava que amb una regió més important, i sobretot amb una regió amb una capital com Tolosa, hi hauria una consideració més rellevant per part del Consell Regional cap a la part del Pirineu. I, certament, amb aquesta nova regió estem més considerats, però el nom d?Occitània a mi no em convenç, i això tothom ho sap. De fet, a tots els meus discursos mai pronuncio la paraula ?Occitània? perquè per mi, aquí, no és Occitània. És Catalunya.

Creu que la identitat catalana està en perill a terres nord-catalanes?

L. L. Sí, potser sí, una mica. Però també és veritat que s?hi troba menys que abans, perquè darrerament hi ha una reviscolada sobre el fet català. El problema de la identitat catalana a la Catalunya del Nord és que és sovint folkloritzada: el rugbi, menjar caragols o ballar sardanes, per exemple. És clar que això forma part de la identitat catalana, però no és només això, cal que la gent pugui entendre que hi ha una cultura, una literatura i una història, entre altres conceptes. Això és precisament el que fem a classe: jo mateix soc professor de llengua catalana, però també faig civilització i dono classes de geografia i història per poder explicar als joves quina és la seva història, comuna o no comuna, amb la Catalunya del Sud. En definitiva, la identitat catalana aquí a la Catalunya del Nord existeix, però és massa folkloritzada.

Quin és l?estat de salut de la llengua catalana a la Catalunya del Nord?

L. L. Depèn dels llocs. Al món rural, òbviament, el català s?utilitza més que a Perpinyà, i precisament a Perpinyà es fa servir sobretot entre els gitanos de Sant Jaume. Actualment hi ha possibilitats de poder aprendre català escolarment, però també hi ha classes per adults i de

Formació Professional, per exemple.

Ara bé, la situació en si mateix és complicada. Hi ha poca gent que parla la llengua, o que la parla de manera innata, perquè per a molts es tracta d?una llengua d?utilització en àmbit laboral, turístic i comercial, però a casa n?hi ha pocs que el parlen. Això és així perquè les antigues generacions, que eren els que la usaven quotidianament, estan desapareixent, i els fills d?aquests pocs parlen el català de manera convencional, al dia a dia. Tot i així, espero que es pugui desenvolupar cada vegada més, hi ha sistemes escolars amb gent que no és originària d?aquí i que ve d?altres llocs de França i del món i que defensen l?aprenentatge el català, i això està bé perquè esdevé una eina d?integració, una eina per entendre el país on viuen.

Com ho viu com a professor?

L. L. Fa vint anys que soc professor de català a l?Institut de Font-Romeu i pel que fa a la xifra d?alumnes que estudien català -l?aprenentatge del català a secundària és optatiu-, fins ara, no presentava un canvi rotund, més o menys era el mateix. Amb la reforma del batxillerat que hi ha avui, aquesta possibilitat d?obtenir punts amb el català és concebuda a la baixa, i no sé si els estudiants continuaran agafant aquesta opció. Espero que sí, si més no els docents haurem de fer publicitat, una vegada més, per defensar el català. Haurem de fer una promoció per destacar el que significa aprendre i parlar català avui dia: sense anar més lluny, en diversos llocs de treball es necessiten persones que parlin català i no en troben.

Autor: Redacció